Nitelikli Dolandırıcılık Asliyede

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Genel Kurul (Norm Denetimi)	13.05.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2026/10	2026/111	5235 m.11, 5235 m.12, 5235 Geçici 7, 7571 m.12, TCK 158, Anayasa 36, Anayasa 37, Anayasa 142

ÖZET

7571 sayılı Kanun'la nitelikli dolandırıcılığın ağır ceza mahkemesinin görevinden çıkarılıp asliye ceza mahkemesine bırakılması Anayasa'ya aykırı bulunmadı; tek hâkimli yargılamanın tek başına güvencesiz olmadığı ve doğal hâkim ilkesinin ihlal edilmediği belirtildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/nitelikli-dolandiricilik-asliye-ceza-gorevi-aym-2026-111/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2026/10

Karar Sayısı: 2026/111

Karar Tarihi: 13/5/2026

R.G. Tarih - Sayı: 7/8/2026-33333

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR: 1. Osmaniye 13. Asliye Ceza Mahkemesi (E.2026/10) 2. İstanbul Anadolu 90. Asliye Ceza Mahkemesi (E.2026/12) 3. Konya 11. Asliye Ceza Mahkemesi (E.2026/20)

İTİRAZLARIN KONUSU: 24/12/2025 tarihli ve 7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un; A. 12. maddesiyle 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden

çıkarılmasının, B. 13. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddenin, Anayasa'nın 2., 10., 36. ve 37. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve 5235 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talepleridir.

OLAY: Nitelikli dolandırıcılık suçundan açılan davalarda itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkemeler, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

1. Kanun'un 12. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'un itiraz konusu ibarenin madde metninden çıkarıldığı 12. maddesi şöyledir:

"Ağır ceza mahkemesinin görevi — Madde 12- (Değişik: 21/2/2014 – 6526/2 md.) Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m. 148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmî belgede sahtecilik (m. 204/2), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflâs (m. 161) suçları, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısmının Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (318, 319, 324, 325 ve 332 nci maddeler hariç) ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir. Anayasa Mahkemesi ve Yargıtayın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler, askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler ile çocuklara özgü kovuşturma hükümleri saklıdır."

2. Kanun'un 13. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. madde şöyledir:

"Geçici Madde 7- (Ek:24/12/2025-7571/13 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalarda veya istinaf ya da temyiz kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalarda nitelikli dolandırıcılık (m. 158) suçlarına bakan mahkemenin görevinin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştiği gerekçesiyle görevsizlik veya bozma kararı verilemez. Bu davalara kesin hükümle sonuçlandırılıncaya kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki göreve ilişkin kurallara göre bakılmaya devam olunur."

II. İLK İNCELEME

A. E.2026/10 Sayılı Başvuru Yönünden

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca 12/2/2026 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B. E.2026/12 Sayılı Başvuru Yönünden

2. Anılan İçtüzük hükümleri uyarınca 12/2/2026 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

3. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte kurallardır.

4. İtiraz başvurusunda bulunan Mahkeme 5235 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının ve anılan Kanun'a eklenen geçici 7. maddenin iptallerini talep etmiştir.

5. İtiraz konusu ibarenin ağır ceza mahkemelerinin görevinin düzenlendiği madde metninden çıkarılması suretiyle ağır ceza mahkemelerinin nitelikli dolandırıcılık suçuna ilişkin yargılama görevinin sona erdiği, genel görevli mahkeme niteliğinde olan asliye ceza mahkemesinin bu suçtan açılan davalara bakmakla görevli hâle geldiği anlaşılmaktadır.

6. Öte yandan Kanun'un itiraz konusu geçici 7. maddesiyle nitelikli dolandırıcılık suçlarına dair kovuşturma dosyaları bakımından bir geçiş hükmü öngörülmüştür. Bu bağlamda itiraz konusu maddede nitelikli dolandırıcılık suçlarıyla ilgili olarak ilk derece mahkemesi önünde ya da istinaf veya temyiz incelemesinde bulunan dosyalar yönünden görevsizlik veya bozma kararı verilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

7. İtiraz konusu maddenin nitelikli dolandırıcılık suçundan açılan ve ağır ceza mahkemelerinde görülen davalarla bu suçlara ilişkin olarak ağır ceza mahkemelerince verilen ve istinaf veya temyiz mercilerinde kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalara yönelik düzenleme içerdiği açıktır. Dolayısıyla söz konusu kuralın asliye ceza mahkemeleri tarafından uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Bu itibarla itiraz konusu maddeye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

8. Açıklanan nedenlerle 24/12/2025 tarihli ve 7571 sayılı Kanun'un; A. 12. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci cümlesinde yer alan "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının esasının incelenmesine, B. 13. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddenin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu maddeye yönelik başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.
C. E.2026/20 Sayılı Başvuru Yönünden

9. İçtüzük hükümleri uyarınca 12/2/2026 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. BİRLEŞTİRME KARARLARI

10. E.2026/12 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2026/10 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2026/10 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 12/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

11. E.2026/20 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2026/10 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E.2026/10 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 12/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

12. Başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

13. 5235 sayılı Kanun'da adlî yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

14. Anılan Kanun'un 2. maddesinde adlî yargı ilk derece mahkemelerinin, hukuk ve ceza mahkemeleri olduğu öngörülmüştür. Kanun'un 8. maddesinde ceza mahkemelerinin, asliye ceza ve ağır ceza mahkemeleri ile özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinden oluştuğu belirtilmiştir. 11. maddede asliye ceza mahkemelerinin, 12. maddede ise ağır ceza mahkemelerinin görevi düzenlenmiştir.

15. 11. maddede kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, sulh ceza hâkimliği ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla asliye ceza mahkemelerinin genel görevli mahkeme olarak düzenlendiği, görevleri özel olarak düzenlenen sulh ceza hâkimliği ile ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere bakacakları anlaşılmaktadır.

16. 12. maddenin önceki hâlinde nitelikli dolandırıcılık suçları da ağır ceza mahkemesinin görevli olduğu suçlar arasında sayılmış iken itiraz konusu kuralla "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Bu itibarla anılan suçlara ilişkin davalar yönünden ağır ceza mahkemelerinin görevine son verilmiş olup bu davalar 11. madde uyarınca asliye ceza mahkemelerinin görev alanına dâhil olmuştur.

B. İtirazın Gerekçesi

17. Başvuru kararlarında özetle; ağır ceza mahkemelerinin heyet hâlinde çalıştığı, bu nedenle bu mahkemelerde usule ilişkin güvenceler bakımından daha nitelikli kurumsal bir yargılamanın yapıldığı, ayrıca ağır ceza mahkemelerinin nitelikli dolandırıcılık suçu yönünden uzmanlaştığı, bu itibarla itiraz konusu kuralla yargılama görevinin ağır ceza mahkemelerinden alınarak asliye ceza mahkemelerine verilmesinin kişiyi usule ilişkin güvencelerden yoksun bıraktığı, dolandırıcılık suçunun basit hâli ile nitelikli hâlinin farklı mahkemelerde görülmesinin herhangi bir görev uyuşmazlığına neden olmadığı, ayrıca kuralın yargılamaların uzamasına yol açacağı, kamu yararına yönelik olmadığı, doğal hâkim ilkesini de ihlal ettiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 10.,

36. ve 37. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

18. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 142. maddesi yönünden de incelenmiştir.

19. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

20. Anayasa'nın anılan maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesi gereğince kanunlar kamu yararı amacıyla çıkarılır. Anayasa Mahkemesinin kararlarına göre kamu yararı genel bir ifadeyle bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yararı ifade etmektedir. Kanunun amaç ögesi bakımından Anayasa'ya uygun sayılabilmesi için çıkarılmasında kamu yararı dışında bir amacın gözetilmemiş olması gerekir. Kanunun kamu yararı dışında bir amaçla yalnız özel çıkarlar için veya yalnızca belirli kişilerin yararına olarak çıkarılmış olduğu açıkça anlaşılabiliyorsa amaç unsuru bakımından Anayasa'ya aykırılık söz konusudur (AYM, E.2025/92, K.2025/127, 3/6/2025, § 16).

21. Anayasa'nın 142. maddesinde de mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

22. Hukuk devletinde suçlara ve ceza yargılamasına ilişkin kurallar -Anayasa'nın konuya ilişkin kuralları başta olmak üzere- ülkenin sosyal ve kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimleri gözönüne alınarak saptanacak suç siyasetine göre belirlenir. Kanun koyucu, cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımı ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edileceği konusunda takdir yetkisine sahip olduğu gibi ceza yargılamasına ilişkin kuralları belirleme ve bu çerçevede mahkemelerin kuruluşu, yapısı, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri hakkında da Anayasa kurallarına bağlı olmak koşuluyla ihtiyaç duyduğu düzenlemeyi yapabilir. Bu anlamda bir davaya bakmakla yetkili ve görevli mahkemenin yeniden belirlenmesi yargılama usulünde yapılan bir değişiklik olup anayasal sınırlar dâhilinde yasama organının takdirindedir (AYM, E.2016/144, K.2020/75, 10/12/2020, § 298).

23. İtiraz konusu kuralla nitelikli dolandırıcılık suçu ağır ceza mahkemesinin görev alanından çıkarılarak söz konusu suçla ilgili olarak açılan davaların asliye ceza mahkemelerinde görülmesi hükme bağlanmıştır.

24. Kuralın gerekçesinde kuralla dolandırıcılık suçu ile nitelikli dolandırıcılık suçuna ilişkin yargılamaların farklı mahkemelerde yürütülmesi nedeniyle oluşan görev uyuşmazlıklarının önüne geçilmesinin ve asliye ceza mahkemeleri nezdinde uzmanlaşma sağlanmak suretiyle bu suçlara ilişkin yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmasının, böylece bu suçlarla daha etkin mücadele edilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.

25. Yargı teşkilatının görev alanlarının belirlenmesi ve yargılamanın etkinliğini artırmaya yönelik düzenlemelerin yapılması hususunda kanun koyucunun geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Kuralın gerekçesinde de belirtildiği üzere görev uyuşmazlıklarının giderilmesi, yargılamanın daha hızlı ve etkin şekilde yürütülmesi ile yargı mercilerinde uzmanlaşmanın sağlanmasına yönelik düzenlemelerin kamu yararına yönelik olduğu açıktır. Dolayısıyla kuralın Anayasa'nın 142. maddesi kapsamında kanun koyucunun takdir yetkisi içinde öngörüldüğü ve hukuk devleti ilkesiyle çelişen bir yönünün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
26. Öte yandan Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." hükmüne yer verilmiştir. Buna göre hak arama özgürlüğünün en önemli iki ögesini oluşturan iddia ve savunma haklarını kısıtlayacak, bu hakların eksiksiz kullanımını engelleyecek ve adil yargılanmaya engel olacak kanun hükümlerinin Anayasa'nın 36. maddesine aykırılık oluşturacağı açıktır (AYM, E.2016/144, K.2020/75, 10/12/2020, § 305).

27. Anayasa'nın anılan maddesinde güvenceye bağlanan adil yargılanma hakkının önemli unsurlarından biri de makul sürede yargılanma hakkıdır. Anayasa'nın 141. maddesinin dördüncü fıkrasında da "Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir." denilmek suretiyle davaların makul bir süre içinde bitirilmesi gerekliliği açıkça ifade edilmiştir. Bu hak gereğince devlet, yargılamaların gereksiz yere uzamasını engelleyecek etkin çareler oluşturmak zorundadır. Bu bağlamda hukuk sisteminin ve özellikle yargılama usulünün yargılamaların makul süre içinde bitirilmesini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesi ile mahkemelerin nicelik ve nitelik bakımından yeterli miktarda insan kaynağı, araç ve gereçlerle donatılması makul sürede yargılanma ilkesinin bir gereğidir (AYM, E.2025/102, K.2025/182, 10/9/2025, § 21).

28. Diğer yandan hak arama özgürlüğü açısından devletin gerçekleştirmesi gereken pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu kapsamda devletin bir yargı teşkilatı kurması gerektiği gibi mahkemelerin bağımsızlığını ve tarafsızlığını, silahların eşitliği, çelişmeli yargılama, aleni yargılama gibi maddi gerçeğe ulaşmak için gerekli usule ilişkin güvenceleri, davaların makul bir sürede ve usul ekonomisini gözeterek sonuçlandırılmasını da sağlaması gerekir (AYM, E.2022/89, K.2022/129, 26/10/2022, § 24).

29. Anayasa'nın davaların mümkün olan süratle sonuçlandırılmasını öngören 141. maddesi ile Anayasa'nın mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceğini öngören 142. maddesinin Anayasa'nın 36. maddesiyle güvence altına alınan hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkının kapsamının belirlenmesinde gözetilmesi gerektiği açıktır. Anayasa'nın tüm maddeleri aynı etki ve değerde olup aralarında bir üstünlük sıralaması bulunmadığından uygulamada bunlardan birine öncelik tanımak mümkün değildir. Bu nedenle Anayasa'da yer alan aynı konuya ilişkin farklı düzenlemelerin, bunların birlikte uygulanmasını sağlayacak şekilde yorumlanması gerekir (AYM, E.2025/92, K.2025/127, 3/6/2025, § 21).

30. Bu bağlamda benzer nitelikteki suçlara ilişkin yargılamaların farklı mahkemelerde yürütülmesi sebebiyle oluşan görev uyuşmazlıklarının önüne geçilmesi, benzer davaların aynı mahkemede

görülerek uzmanlaşmanın sağlanması, bu suretle bu suçlara ilişkin yargılamaların makul sürede sonuçlandırılarak söz konusu suçlarla daha etkin mücadele edilmesi makul sürede yargılanma ilkesinin bir gereğidir. Ancak bu amaçla alınacak kanuni tedbirlerin yargılama sonucunda işin esasına yönelik olarak adil ve hakkaniyete uygun bir karar verilmesine engel oluşturmaması gerekir (AYM, E.2017/120, K.2018/33, 28/3/2018, § 20; E.2023/60, K.2023/176, 11/10/2023, § 18).

31. Nitelikli dolandırıcılık suçuna ilişkin davaların ağır ceza mahkemeleri yerine asliye ceza mahkemelerinde görülmesini öngören kuralın yargılama usulüne ilişkin bazı farklılıklar doğurduğu açıktır. Bununla birlikte söz konusu değişikliğin sanığın savunma haklarını kullanabilmesi, delillerini sunabilmesi ve iddialara karşı beyanda bulunabilmesi bakımından herhangi bir kısıtlama getirdiği söylenemez. Nitekim asliye ceza mahkemelerinde yürütülen yargılamalarda da sanığın savunma hakkını kullanabilmesi, delillerin tartışılması, çelişmeli yargılama ve aleniyet gibi adil yargılanma hakkının temel güvenceleri uygulanmaktadır. Bu nedenle yargılamanın tek hâkim tarafından yürütülmesinin tek başına sanık bakımından daha güvencesiz bir yargılama yapılacağı anlamına geldiği söylenemez.
32. Ayrıca asliye ceza mahkemelerinde nitelikli dolandırıcılık suçlarına ilişkin olarak yürütülen yargılamalarda adil yargılanma hakkının güvencelerine riayet edilmediği yönündeki iddiaların, istinaf ve temyiz kanun yolları kapsamında ileri sürülmesi ve üst dereceli mahkemeler tarafından denetlenmesi mümkündür. Dolayısıyla söz konusu yargılamalarda adil yargılanma hakkının korunmasına yönelik güvencelerin yargılama sürecinin bütününde sağlandığı anlaşılmaktadır.

33. Bu itibarla nitelikli dolandırıcılık suçuna ilişkin davaların asliye ceza mahkemelerinde görülmesini öngören kuralın sanığın savunma haklarını kullanmasına veya adil yargılanma hakkının güvencelerine erişimine engel oluşturmadığı gibi yargılamanın hakkaniyete uygun şekilde yürütülmesi imkânını ortadan kaldırmadığı açıktır. Dolayısıyla kanun koyucunun yargılamada uzmanlaşmanın sağlanarak söz konusu sürecin seri, etkin ve verimli şekilde sürdürülmesi amacıyla takdir yetkisi kapsamında öngördüğü kuralın adil yargılanma hakkıyla bağdaşmayan bir yönünün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

34. Kural, suçun işlendiği tarihten sonra yürürlüğe giren ve mahkemelerin görevine ilişkin düzenleme içeren usule ilişkin bir kuraldır. Kuralın yürürlüğe girdiği tarihte henüz kamu davası açılmamış, diğer bir ifadeyle soruşturma aşaması devam eden nitelikli dolandırıcılık suçlarına ilişkin dosyalar bakımından özel bir geçiş hükmü öngörülmemiştir. Bu durum, kuralın yürürlüğe girdiği tarihte soruşturma aşamasında bulunan söz konusu suça ilişkin dosyalar yönünden davaya bakmakla görevli mahkemenin değişmesi sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla kuralın doğal hâkim ilkesi yönünden de incelenmesi gerekir.

35. Anayasa'nın 37. maddesinde "Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. / Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz." denilmektedir.

36. Anayasa'nın anılan maddesinde düzenlenen doğal hâkim ilkesi, yargılama makamlarının suçun işlenmesinden veya çekişmenin meydana gelmesinden sonra kurulmasına ya da yargıcın

atanmasına engel oluşturur; sanığın veya davanın taraflarına göre yargıç atanmasına imkân vermez. Söz konusu ilkeyle suçun işlenmesinden sonra çıkarılacak bir kanun ile oluşturulacak mahkeme önüne davanın götürülmesi ve böylece kişiye ya da olaya özgü mahkeme kurulması yasaklanmıştır (AYM, E.2016/144, K.2020/75, 10/12/2020, § 307). Başka bir deyişle anılan ilke sanığa veya davanın taraflarına göre hâkim atanmasını yasaklamaktadır (AYM, E.2014/164, K.2015/12, 14/1/2015).

37. Bununla birlikte doğal hâkim ilkesi, yeni kurulan veya kurulu olan mahkemelerde görev düzenlemesi yapılamayacağı ya da bu mahkemelerin önceden ortaya çıkan uyuşmazlıklara ilişkin olarak hiçbir şekilde yargılama yapamayacakları biçiminde anlaşılamaz. Belirli bir olay, kişi veya toplulukla sınırlı olmamak kaydıyla kurulu bulunan bir mahkemeye bir suçla ilgili görev verilmesi ve bu mahkemenin kurulma veya görevlendirilme tarihinden önce gerçekleşen uyuşmazlıklara bakması doğal hâkim ilkesine aykırılık oluşturmaz (kanuni hâkim güvencesi yönünden benzer değerlendirme için bkz. AYM, E.2022/104, K.2023/28, 16/2/2023, § 36).

38. Kuralla, nitelikli dolandırıcılık suçlarından kaynaklanan davalar bakımından genel olarak görevli mahkemenin belirlendiği, kuralın bir kişiye veya olaya özgü olarak bir suçun işlenmesinden sonra bu suça ilişkin davayı görecek yargı yerini belirlemeyi amaçlamadığı açıktır. Dolayısıyla belirli bir uyuşmazlığın ortaya çıkmasından sonra o uyuşmazlığa özel bir düzenleme yapılmaması ve yürürlüğe girmesinin ardından kapsamına giren tüm davalara uygulanması nedeniyle kuralın doğal hâkim ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2016/144, K.2020/75, 10/12/2020, § 307). 39. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 36., 37. ve 142. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 10. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

V. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

40. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralın uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

24/12/2025 tarihli ve 7571 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasına yönelik iptal talebi 13/5/2026 tarihli ve E.2026/10, K.2026/111 sayılı kararla reddedildiğinden bu ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebinin REDDİNE 13/5/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI. HÜKÜM

24/12/2025 tarihli ve 7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 12. maddesiyle 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "... nitelikli dolandırıcılık (m. 158),..." ibaresinin madde metninden çıkarılmasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 13/5/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.